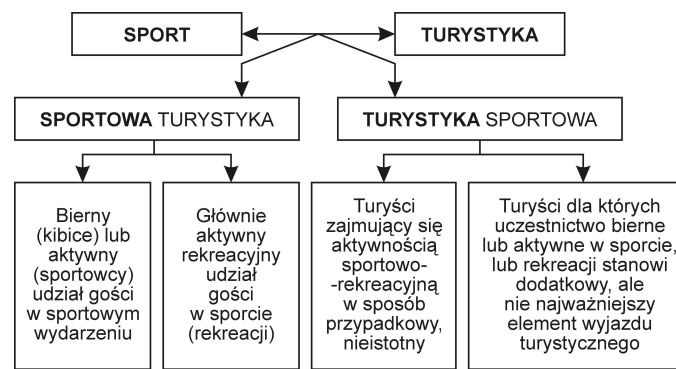

Zygmunt Kruczek

Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie
Wydział Turystyki i Rekreacji

GŁOS W DYSKUSJI - TURYSTYKA SPORTOWA

Turystyka sportowa moim zdaniem może być wyodrębniona, podobnie jak np. turystyka kulinarna, filmowa czy inne formy szeroko pojętej turystyki kulturowej. Ma ona już bogatą literaturę, podjęte zostały próby definiowania i badania tego zjawiska. Obejmuje wszystkie formy aktywnego i biernego zaangażowania się w sportowe zajęcia poza miejscem zamieszkania i pracy (STANDEVEN, DEKNOP 1999). O tym, czy uczestnictwo w turystyce sportowej ma charakter bierny czy czynny decydują główne motywy tego typu podróżowania. W zależności od tego, czy są to motywy sportowe czy turystyczne (GAMMON, ROBINSON 1997) grupują uczestników w tzw. sportowej turystyce bądź turystyce sportowej. W pierwszym wypadku do uczestnictwa będą bardziej motywowane osoby przez sport, w drugim przez turystykę. Podobną interpretację znajdziemy w definicjach polskich autorów (HADZIK 2014, KAZMIERCZAK, MALCHROWICZ-MOŚKO 2013). To rozróżnienie na turystykę sportową i sportową turystykę opisane poprzez zachowania turystów najlepiej oddaje zamieszczony poniżej schemat (rys. 1).

Rys. 1. Miejsce słowa „turystyka” w określeniu „turystyka sportowa” decydujące o definiowaniu tego określenia

Źródło: A. HADZIK (2014)

Ponadto wyróżnia się następujące formy turystyki sportowej: aktywną turystykę sportową, turystykę wydarzeń (ang. *event tourism*) sportowych oraz nostalgiczną turystykę sportową (ROSS 2001, HADZIK 2014, s. 24–30).

Uprawianie biernej turystyki sportowej w formie kibicowania nie wymaga specjalnych predyspozycji, poza przynależnością do społeczności kibiców czy osobistym zainteresowaniem sportem. Natomiast uprawianie aktywnej turystyki sportowej wymaga odpowiedniego stanu zdrowia, kondycji i umiejętności właściwych dla danej dyscypliny sportu czy turystyki aktywnej.

Podstawowy miernik turystyki sportowej to liczba uczestników imprez turystyki sportowej, a w przypadku sportowej turystyki liczba kibiców, którzy przyjechali z innych miejscowości obejrzeć wydarzenie. Drugim miernikiem powinny być efekty ekonomiczne mierzone wydatkami dziennymi turystów sportowych, a także zyskiem organizatorów i gestorów obiektów sportowych oraz miast i regionów.

Imprezy sportowe wymagają nowoczesnej infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej, inwestycje w stadiony czy hale podnoszą atrakcyjność miast, czego przykładem były obiekty budowane na Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej Euro 2012, a także nowoczesna Arena Tauron w Krakowie, która przyciąga imprezy sportowe światowego standardu oraz jest miejscem organizowania koncertów muzycznych. W 2015 r. Arena ta wykazała frekwencję widzów na poziomie 500 tys. osób. Stadion Narodowy w Warszawie jest udostępniony do zwiedzania przez zorganizowane grupy turystów, a niedoścignionym wzorem jest FC Barcelona Experience przyciągająca rocznie 1,7 mln odwiedzających (więcej niż Muzeum Gaudiego). Sport i turystyka mogą być postrzegane jako determinanty konkurencyjności miast i regionów, a powstająca w nich nowoczesna infrastruktura oraz organizowanie dużych imprez sportowych rangi krajowej i międzynarodowej są tym, co pozwala na rozwój turystyki. Oprócz obiektów sportowych niezbędna jest infrastruktura komunikacyjna (dojazdy, parkingi), hotele, gastronomia, biura obsługi. Turystyka sportowa kreuje poważny już segment rynku turystycznego. Nowoczesna infrastruktura, odbywające się w danym mieście imprezy sportowe mogą i często stanowią główny motyw przyjazdu do określonych destynacji.

Turystyka sportowa może stać się kołem napędowym wzrostu społecznego i rozwoju gospodarczego. Imprezy sportowe oraz aktywne uprawianie turystyki sportowej mogą zdywersyfikować produkt turystyczny oraz wpły-

nać na jego innowacyjność, a w efekcie pozwolić na wzrost satysfakcji turystów, wyższy poziom zysku z działalności gospodarczej podmiotów, zwiększenie udziału w rynku, kreację nowego wizerunku, wzrost atrakcyjności oferty turystycznej. Mając powyższe na uwadze prognozuję dalszy dynamiczny rozwój turystyki sportowej.

Bibliografia

- GAMMON S., ROBINSON T., 1997, *Sport and Tourism: A conceptual Framework*, „Journal of Sport Tourism”, Oxford, 4, (3), s. 21–26.
 HADZIK A., 2014, *Turystyka sportowa ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowych widowisk sportowych*, Wyd. Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, Katowice.
 KAZIMIERCZAK M., MALCHROWICZ-MOŚKO E., 2013, *Turystyka sportowa – specyfika i trendy rozwojowe*, „Folia Turistica”, 28.
 ROSS D., 2001, *Developing Sports Tourism. An eGuide for Destination Marketers and sports Events Planners*, National Laboratory for Tourism and eCommerce, University of Illinois at Urbana Champaign, <http://www.lib.teiher.gr/webnotes/sdo/Sport%20Tourism/Sport-Tourism%20Development%20Guide.pdf>.
 STANDEVEN J., DEKNOP P., 1999, *Sport Tourism*, Human Kinetics, Champaign, Illinois.

Agnieszka Niezgoda

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Katedra Turystyki

TURYSTYKA SPORTOWA – GŁOS W DYSKUSJI

Termin „turystyka sportowa” można zastosować do formy turystyki wyodrębnionej na podstawie kryterium motywacji podróży. Dotyczy zatem zachowania konsumentów, którzy uwzględniają sport jako motyw wyjazdu turystycznego. Takie podejście nie różnicuje, czy turystyka sportowa ma dotyczyć wyjazdów poświęconych uprawianiu sportu czy wyjazdów w celu udziału w widowiskach sportowych (podejście takie prezentuje V.C. Middleton). Analogicznie rozpatrywana bywa turystyka kulturowa, która jest uprawiana być może zarówno przez tych, którzy biorą udział w widowiskach kulturalnych, jak też przez tych, którzy korzystają w jakikolwiek sposób z dóbr kultury.

Przyjmując kryterium motywacji należy podkreślić, że nie jest to kryterium ostre i podstawowym założeniem jest fakt, że turysta podejmuje podróż turystyczną z uwagi na więcej niż jeden motyw. Zatem uprawiając „turystykę sportową” może brać pod uwagę również wypoczynek, krajoznawstwo czy inne motywy.

Uwzględnienie różnych motywów związanych ze sportem pozwala na podział turystyki sportowej ze względu na ujęcie węższe (wyjazd w celu udziału w imprezach sportowych) oraz ujęcie szersze (wyjazd w celu uprawiania sportu). Konieczność występowania infrastruktury dla turystów uprawiających turystykę sportową oraz konieczność predyspozycji i umiejętności wymaganych do uprawiania tej formy turystyki wynika z tego, jaki jest cel wyjazdu i jakie ujęcie – szerokie czy wąskie.

Przyszłość turystyki sportowej związana jest z perspektywami dotyczącymi zachowania turystów, bo to oni i ich preferencje będą kształtować popyt turystyczny, a zgodnie z marketingowym ujęciem – również podaż turystyczną. Obserwuje się trend „zdrowego i aktywnego życia” oraz modę na aktywność fizyczną, szczególnie wśród zamożnej grupy społeczeństwa, mieszkańców miast i tzw. bogatych przedmieść. Można sądzić, że przełoży się to na wzrost zainteresowania turystyką sportową.

Anna Pawlikowska-Piechotka

Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie
Wydział Turystyki i Rekreacji
Politechnika Warszawska
Wydział Architektury

TURYSTYKA SPORTOWA – CZYNNE I BIERNE UCZESTNICZENIE W WYDARZENIACH SPORTOWYCH (AMATORZY I ZAWODOWCY)

Turystyka sportowa – ten termin w literaturze przedmiotu jeszcze niedawno nie pojawiał się w pracach naukowych na temat turystyki (COOPER i in. 2005, GOŁEMBSKI, red. 2002, KUREK, red. 2007), a przecież samo zjawisko nie jest nowe. Tradycja uczestnictwa aktywnego lub pasywnego w wydarzeniach sportowych poza miejscem stałego zamieszkania ma już w warunkach europejskich prawie 3000 lat (licząc chociażby od podróży podejmowanych w celu udziału biernego lub czynnego w antycznych greckich igrzyskach olimpijskich w VIII w. p.n.e.). Zatem tu-